

स्थानीय राजपत्र

छत्रकोट गाउँपालिका, गुल्मीद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ३) छत्रकोट गाउँपालिका, मिति: २०७६/०३/२५ (संख्या: ७)

भाग-१

छत्रकोट गाउँपालिका, गुल्मी

संवत् २०७६ सालको ऐन नं. ७

ऐनको नाम : छत्रकोट गाउँपालिकाको जग्गा प्राप्ती ऐन, २०७६

गाउँ सभाबाट स्वीकृत मिति: २०७६/०३/२२

प्रस्तावना:

छत्रकोट गाउँपालिकाका जनताको समृद्धि, विकास र चौतर्फी उन्नतिको लागि संचालन हुने योजनाहरूको लागि जग्गा प्राप्त गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक कानूनी व्यवस्था गर्न बाञ्छनीय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम छत्रकोट गाउँपालिकाको गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यो ऐनलाई छत्रकोट गाउँपालिकाको जग्गा प्राप्ती ऐन, २०७६ भनिनेछ ।
- (२) यो ऐन छत्रकोट गाउँपालिकाभर मात्र लागु हुनेछ ।
- (३) यो ऐन गाउँसभाबाट पारित भई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएपछि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:-

- (क) "गाउँपालिका" भन्नाले छत्रकोट गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) "गाउँ कार्यपालिका" भन्नाले छत्रकोट गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकालाई जनाउँछ ।
- (ग) "संगठित संस्था" भन्नाले संघीय प्रदेश र स्थानीय तहका कानून बमोजिम स्थापना भएका गैर राजनैतिक सार्वजनिक हितग्राही सामाजिक संस्थाहरूसँग र कम्पनी फर्म समेतलाई जनाउँछ ।
- (घ) "योजना" भन्नाले छत्रकोट गाउँपालिकाका आम जन समुदायको जीवन स्तरको उन्नति सम्बृद्धि र सर्वाङ्गीण हितका लागि गाउँपालिका बाट संचालन गरिने विभिन्न योजनाहरू र विभिन्न संगठित संस्था वा असंगठित व्यक्ति वा जन

समुदायकबाट सार्वजनिक हित समाजसेवा र जन कल्याणका लागि संचालन गरिने योजनाहरूलाई जनाउँछ ।

- (ड) "जग्गा" भन्नाले सरकारी सार्वजनिक संस्थागत र व्यक्तिगत स्वामित्वमा रहेको जग्गा र त्यसमा रहेको स्थायी संरचना तथा अन्य बस्तुहरूलाई समेत जनाउँछ ।

परिच्छेद -२

जग्गा प्राप्ति सम्बन्धी कार्यविधि

३. जग्गा प्राप्त गरिने :

- (१) गाउँपालिका भित्र संचालन हुने योजनाका लागि कुनै जग्गा प्राप्त गर्नु परेमा यसै ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार प्राप्त गरिनेछ ।

तर माथि उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि योजना संचालकको आफ्नै हक स्वामित्वमा रहेको र कानून बमोजिम आफैले वा अरु कसैबाट हक हस्तान्तरण गराइ भोगाधिकारमा लिएको र लिजमा लिएको जग्गामा योजना संचालन गर्न यो ऐन बमोजिम जग्गा प्राप्त गर्नुपर्ने छैन ।

४. अन्य संस्थाले जग्गा प्राप्त गर्ने कार्यविधि :

- (१) गाउँपालिका बाहेक अन्य कुनै संस्था वा असंगठित व्यक्ति वा जनसमुदायले संचालन गर्ने योजनाका लागि जग्गा प्राप्त गर्नु परेमा देहायको विवरण सहित गाउँ कार्यपालिकामा निवेदन दिनुपर्नेछ :

- (क) संचालन हुने योजनाको साथै उक्त योजनाले गाउँपालिकाका जनताले के कस्तो खालको सार्वजनिक हक, हित, सुविधा पाउने छ त्यसको विवरण,
- (ख) प्राप्त गर्नुपर्ने जग्गा सरकारी, सार्वजनिक, संस्थागत, व्यक्तिगत कसको हक स्वामित्वमा रहेको छ सो को विवरण,
- (ग) उक्त जग्गा हाल कुन प्रयोजनको लागि प्रयोग भइरहेको छ भन्ने विवरण,
- (घ) जग्गा रहेको वडा नं., कित्ता नं., नक्सा सिट नं., किसिमर क्षेत्रफल समेत देखिने नक्सा।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम पेश भएको निवेदनमा जाँचबुझ र छानविन गरी अन्य आवश्यक थप जानकारी लिनुपर्ने भएमा सो समेत लिई त्यसबाट प्रभावित योजनालाई जग्गा प्राप्त गराई दिन उपयुक्त देखिएमा गाउँपालिकाले जग्गा प्राप्त गराउने निर्णय गरी यो ऐन र प्रचलित नेपाल कानून बमोजिमको प्रकृया पुरा गरी सम्बन्धित योजनालाई जग्गा प्राप्त गराइदिनेछ।

५. जग्गा प्राप्ति प्रकृया :

- (१) प्राप्त गर्नुपर्ने जग्गा सरकारी, सार्वजनिक, संस्थागत वा व्यक्तिगत के हो र त्यो जग्गा हाल के प्रयोजनमा प्रयोग भै रहेको छ, गाउँ कार्यपालिकाले त्यसको अध्ययन गरी प्रतिवेदन

प्राप्त गरेपश्चात देहायको जग्गाका हकमा देहाय बमोजिमको प्रकृया अवलम्बन गर्नेछ :

(क) सरकारी जग्गाका हकमा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार जसको स्वामित्वमा छ सो जग्गा प्राप्त गराइ दिन गाउँ कार्यपालिकाबाट सम्बन्धित सरकार समक्ष अनुरोध गरी पठाउनेछ र सम्बन्धित सरकारबाट जग्गा प्राप्त गराउने निर्णय भएमा सोही अनुसार गरिनेछ ।

(ख) सार्वजनिक जग्गा भए त्यो जग्गा सरकार वा संस्था जसको जिम्मामा छ त्यो समक्ष गाउँ कार्यपालिकाबाट अनुरोध गरिनेछ ।

तर यस्तो जग्गा हाल जुन प्रयोजनमा सार्वजनिक उपयोग भइ आएको छ, त्यसमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी त्यही प्रयोजनलाई स्तरोन्नती र विस्तार गर्न वा यस्तै प्रकारका अन्य कुनै सार्वजनिक हित र कल्याणकारी कार्यको प्रयोजनमा उपयोग गर्नका लागि भोगाधिकार सम्म प्राप्त गराउन जग्गा प्राप्तिका लागि कार्य गर्न सकिनेछ ।

(ग) संस्थागत जग्गाका हकमा त्यस्ता जग्गा यदि संस्था स्वयंले सार्वजनिक हितको प्रयोजनमा उपयोग गर्दै आएको रहेछ भने त्यही प्रयोजनको स्तरोन्नति, विस्तार अथवा त्यस्तै अन्य सार्वजनिक सेवा प्रयोजन रहेको योजनाका लागि दुई पक्षीय वार्ता र आपसी समझदारीबाट प्राप्त गरिनेछ । सो बाहेक अन्य संस्थागत

जग्गाका हकमा मिलेसम्म त्यस्ता संस्थासँगको दुईपक्षीय वा बहुपक्षीय वार्ता र आपसी समझदारीबाट प्राप्त गरिनेछ। त्यसरी प्राप्त गर्न नसकिएमा यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार त्यस्तो जग्गा प्राप्त गरिनेछ ।

(घ) व्यक्तिगत स्वामित्वमा रहेको जग्गाका हकमा पनि भरसक दुईपक्षीय एवं बहुपक्षीय वार्ता र आपसी समझदारीबाट भएको सहमति अनुसार जग्गा प्राप्त गरिने छ । अन्यथा यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार त्यस्तो जग्गा प्राप्त गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आपसी समझदारी सहमतिबाट जग्गा प्राप्त हुन नसकेमा प्राप्त गर्नुपर्ने जग्गा रोक्का राख्न दर्ता श्रेस्ता राख्ने कार्यालयमा पत्राचार गरी दर्ता श्रेस्ता अनुसारको जग्गाको सम्पूर्ण विवरण उल्लेख गरी सो जग्गा प्राप्त गर्नु पर्नाको उद्देश्य र कारण समेत खोली सम्बन्धित जग्गा धनीलाई त्यो जग्गाको मुआब्जा मुल्य आपसी समझदारीबाट तय गर्न अवस्थानुसार सात देखि एक्काइस दिन सम्मको समय दिई वार्ता गर्न आउन गाउँ कार्यपालिकाले पत्राचार गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको म्यादभित्र जग्गा धनी उपस्थित भई भएको वार्ताबाट जग्गाको मुआब्जा रकम आपसी सहमतिबाट तय भएमा सोही मुल्यमा योजनाका लागि जग्गा हक हस्तान्तरण भएको लिखत तयार गरी हक हस्तान्तरण गरी लिनु दिनु गरिनेछ अथवा आपसी सहमतिमा लिजमा वा

भोगाधिकारमा लिइनेछ । यदि त्यसो हुन नसकेमा प्राप्त गर्नु पर्ने जग्गाको श्रेस्ता अनुसारको विवरण उल्लेख गरी सो जग्गाको मुआब्जा लिन आउन बढीमा ३० दिन सम्मको म्याद दिई जग्गा धनीलाई पत्राचार गरी सोही पत्र अनुसारको सार्वजनिक सूचना समेत प्रकाशित गर्नेछ । यसरी सूचना प्रकाशन गर्दा भएसम्म स्थानीय स्तरको एउटा र राष्ट्रिय स्तरको एउटा समाचार पत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

- (४) उपदफा (३) बमोजिम सार्वजनिक सूचना प्रकाशनको म्याद भित्र जग्गा धनी उपस्थित भएमा निजलाई जग्गाको मुआब्जा रकम बुझाई निजबाट जग्गा हक हस्तान्तरणको लिखत गराई लिईनेछ । यदि म्याद भित्र उपस्थित नभएमा सो मुआब्जा रकम एक बर्ष भित्र लिन आए निजले पाउने गरी निजको नाममा धरौटमा जम्मा गरिनेछ । यसपछि प्राप्त गरेको जग्गा सम्बन्धित योजना संचालन गर्नेको नाममा दा.खा. दर्ता गरी दिन सो जग्गाको दर्ता श्रेस्ता अभिलेख राख्ने कार्यालयलाई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले लेखी पठाउनेछ । यसरी लेखी आएमा सम्बन्धित कार्यालयले पनि सो पत्र अनुसार सम्बन्धित योजना संचालकको नाउँमा सो जग्गा दा.खा. दर्ता गरी त्यसको प्रमाण पुर्जा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

परिच्छेद-३

विविध

६. समिति सम्बन्धी व्यवस्था : यस ऐन अनुसार प्राप्त गरिने जग्गाको मुआब्जा निर्धारण गर्न देहाय बमोजिम एउटा मुआब्जा निर्धारण समिति गठन हुनेछ :

(क) गाउँपालिका भित्र यदि संघीय सरकारको कुनै प्रशासनीक, आर्थिक र निर्माण सम्बन्धी प्राविधिक कार्यालय भए त्यसको प्रमुख मध्ये गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको प्रमुख र नभएमा गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको कुनै अधिकृत स्तरको सरकारी कर्मचारी - अध्यक्ष

(ख) गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको योजना निर्माण विषय हेर्ने शाखाका प्रमुख -सदस्य

(ग) सम्बन्धित योजना रहेको वडाको वडा अध्यक्ष -सदस्य

(घ) गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको एक जना प्रतिष्ठित उद्योगी व्यापारी -सदस्य

(ङ) गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको आफ्नो अधिकृतस्तरको कर्मचारी -सदस्य सचिव

समितिले आवश्यक परेको खण्डमा कुनै विषय विज्ञ वा विशेषज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।

७. निशुल्क जग्गा प्राप्ति सम्बन्धी व्यवस्था: कुनै योजनाका लागि कुनै दाताले आफ्ना स्वेच्छाले आफ्ना आफन्त एवं पुर्वजको वा अन्य

कुनै सार्वजनिक रूपमा प्रतिष्ठित व्यक्तिको नाममा स्मारक, कृति राख्न वा अन्य कुनै उद्देश्यले निशुल्क जग्गा हक हस्तान्तरण गरी दान गरेमा वा दीर्घकालका लागि भोगाधिकार गर्न दिएमा गाउँ कार्यपालिकाका योजना संचालक र जग्गा दाताका बीच भएको सम्झौता करार अनुसार त्यस्तो जग्गा योजना संचालकको नाममा हक हस्तान्तरण गराई दफा ५ को उपदफा (४) बमोजिम दा.खा. दर्ता गराईने वा भोगाधिकारमा लिईनेछ।

८. नियम बनाउन सक्ने: यो ऐनको उद्देश्य पुरा गर्न गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यक नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड बनाई लागु गर्न सक्नेछ।

९. खारेजी र बचाउ :

(१) यस ऐनमा लेखिएको विषयमा बाहेक अन्य कुरा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुनेछन् ।

(२) यो ऐनमा उल्लेख गरिएका कुनै दफा उपदफा वा कुनै कुरा नेपालको संघीय कानून प्रदेश कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म निस्कृय भएको मानिनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति: २०७६/०३/२५

आज्ञाले
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत